პროლეტარიელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

СССР — СОЮЗ СОВЕТСКИХ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 249 (20290) — შაბათი, 29 ოქტომბერი, 1988 წელი. — ფასი 3 კაპ.

საქ. სსრ კ. მარქსის სახ. სახ. რესპუბლ. ბიბლიოთეკა

აქტიური მოქმედების დრო

სსრ კავშირის მთავრთმეტე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მეთერთმეტე სესია

კავშირის საბჭოში

27 ოქტომბერს 15 საათზე სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პალატების სხდომათა დარბაზში დაიწყო კავშირის საბჭოს პირველი სხდომა. მასში მონაწილეობდნენ **ვ. ს. ჯორბენაძე, ვ. ი. ჯორდანია, ლ. ნ. ზაიკოვი, ი. კ. ლიგაჩოვი, ვ. ა. მედვედევი, ნ. ი. რიჟკოვი, ნ. ნ. სლიუნკოვი, ვ. ვ. შერბიცკი, ა. ი. ლუკიანოვი, ი. დ. მასლიუკოვი, ვ. ა. რაზუმოვსკი, ი. ფ. სოლოვიოვი, ნ. ვ. ტალიზინი, ი. ფ. ბაკლანოვი.**

სხდომა მიმდინარეობდა. პალატის თავმჯდომარის **ი. ნ. სარიხანიანის** თავმჯდომარეობით.

წეროიერი დემოლით შეკრებლებმა პატივი სცეს დეპუტატების **გ. ს. ზოლოტუხინის, ს. ა. ლოსევის, ვ. ნ. პოლეცკოვის, ა. ი. პოროტნიკოვის** ხსოვნას, რომლებიც გარდაიცვალნენ მეცხრე სესიის შემდეგ განვლილ დროში.

კავშირის საბჭოს მუდმივი კომისიების თანამმხლენება სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური სფეროს ობიექტების ამოქმედებისას.

გააანალიზა რა ეკონომიკის მდგომარეობა, უკრაინის სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილემ, უკრაინის სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის თავმჯდომარემ, დეპუტატმა **ვ. ვ. ფოკინმა** ხაზგასმით აღნიშნა, რომ რეაბილიტაციის ძალას იკრავს მრთავს ეკონომიკური მეთოდები. სოციალური სფეროს განმტკიცებას მოსმარდება საერთო ასიგნებათა მეოთხედი, და არა მეხუთედი, როგორც გათვალისწინებული იყო.

დეპუტატის აზრით, საინვესტიციო პოლიტიკის ყველი საკითხი როდინა ოპტიმალურად გადაწყვეტილი განსახილველ გეგმაში. იგი შეეხო აგრეთვე, რესპუბლიკური სამეურნეო ანგარიშის კონცეფციის გამომუშავების პრობლემებს და აღნიშნა, რომ იგი არ უნდა ეკონდნობოდეს ეიწროეროვნულ ინტერესებს. ორიენტირი უნდა იყოს ძმური მეგობრობის იდეები, ყველა ეროსა და ეროვნების ეკონომიკური და სოციალური ცხოვრების გაუმჯობესება.

მსუბუქი მრეწველობის საწარმოთა მეწვეი პრობლემებზე ილაპარაკა ვიტებსკის ფეხსაცმლის ფაბრიკის „კრასნი ოქტიაბრის“ მეშვამ, დეპუტატმა **ვ. ა. დიაგელმა.** მან ხაზგასმით აღნიშნა, რომ მათი გადაჭრა შეიძლება მხოლოდ წარმოების ტექნიკური დონის მკვეთრი ამაღლების, ახალი თანამედროვეგ მოწყობილობითა და მასალებით მისი უზრუნველყოფის ბაზაზე. მაგრამ დღეს არც ერთი ეს პირობა ფაქტობრივად არ სრულდება. ორატორმა სერიოზული პრეტენზიები წაუყენა მანქანათმშენებლებს, ქიმიკოსებს, მეტყველეებს, რომლებიც უნდა დაეხმარონ მეფეხსაცმელეებს ყველი ამ პრობლემის გადაჭრაში. მისი აზრით, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ შესაბამის სამინისტროებს, თანამდებობის პირებს უნდა მოსთხოვოს უფრო დიდი წვლილი შეიტანონ მსუბუქი მრეწველობის საწარმოთა განვითარებაში.

სსრ კავშირის შავი მეტალურგიის მინისტრი, დეპუტატი **ხ. ვ. კოლპაკოვი** შეეხო გარდაქმნის პერიოდში დარღვის განვითარების თავისებურებებს. სრულ სამეურნეო ანგარიშზე გადასვლის პირობებში, თქვა მან, არსებითად გაჯანსაღდა საწარმოს ფინანსური მდგომარეობა. მაგრამ ჯერჯერობით ვერ მივაღწიეთ რიტმულ მუშაობას, ხელშეკრულებების მიხედვით მიწოდება ასპროცენტიან შესრულებას. ერთ-ერთი არსებითი მიზეზი ის არის, რომ მთელი ძალით არ არის ამოქმედებული ახალი ეკონომიკური ურთიერთობანი. სამეურნეო ანგარიშის მეორე მოდელზე გადასვლა საშუალებას მოგვცემს ახალი იმპულსი მივანიჭოთ ეკონომიკურ მუშაობას.

მხარი დაუჭირა რა ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების გეგმის შესახებ მოხსენების ძირითად მიმართულებებს, მოსკოვის სამაცივრო მანქანათაშენებელი ქარხნის „კომპრესორის“ ხარატთა ბრიგადირმა დეპუტატმა **ვ. ა. ლუზენმა** ხაზგასმით აღნიშნა, რომ მუშათა უმრავლესობა დადებითად ეკიდება რეფორმას, როგორ ეს ბიზნესი ქვეყნის ეკონომიკური ზრდის გაძლიერება და ხალხის, მაშასადამე, თითეოეული მუშის, კეთილდღეობის გაუმჯობესება. ამავე დროს ორატორმა აღნიშნა, რომ შრომის ნაყოფიერებისა და ხელფასის ზრდის თანაფარდობისადმი სათანადო კონტროლის უქონლობას მოჰყვა შემოსავლის უპირატესი ზრდა. მეტს ვიღებთ, უარესად ვმუშაობთ, თქვა მან. გეგმის პროექტში ეს საკითხები ჩამოყალიბებულია არცთუ ისე ზუსტად, მოკლებულია სათანადო კონკრეტულობას. უნდა შევიმუშაოთ ღონისძიებანი, რათა უზრუნველყოთ ხელფასთან შედარებით შრომის ნაყოფიერების უპირატესი ზრდა.

ჩვენ, დეპუტატებმა, კარგად გიცით, როგორ უჭირთ ადგილობრივ საბჭოებს გარდაქმნის მრავალი საკითხის გადაჭრა, თქვა საწარმოო სწავლების ინსტრუქტორმა, ლენინგრადის სსრ კავშირის 50 წლეულის სახელობის № 90 სამეოლო პროფტექნიკური სასწავლებლის დამრიგებელმა, დეპუტატმა **ბ. ა. ფურავლოვმა.** ასე ამიტომ ხდება, რომ საბჭოს არა აქვთ შესაძლებლობანი, ზოგჯერ სიმაღისა უფლებებიც კი, რომ პრაქტიკულად გადაჭრან ადამიანთა ცხოვრების ძალზე საჭირო და საჭიროროტო საკითხები. სანამ ადგილობრივ საბჭოს არ ექნებათ საკრო სახსრები, ძნელია მათ იქონინონ რეალური ძალაუფლების იმედი და სრულად გადაწყვეტონ სოციალური ამოცანები. უნდა დაგეწყვნოთ საბჭოს ტერიტორიაზე არსებულ საწარმოთა მოგების ანარიცხების სავალდებულო პროცენტი მის ბიუჯეტში.

მომავალი წლის გეგმასა და ბიუჯეტში საბჭოთა ადამიანებს სურთ დაინახონ მნიშვნელოვანი დადასტურება XIX საკავშირო პარტიკონფერენციის გადაწყვეტილებისა უწინარესად სასურსათო საკითხზე, საქონლისა და მომსახურების წარმოების ზრდის, სახმირების მშენებლობის განვითარების შესახებ, თქვა სკკპ ვოლოგდის სოფლის კომიტეტის პირველმა მდივანმა, დეპუტატმა **ვ. ა. ეუკიოვმა.** პროექტში, რომლებსაც დღეს განვიხილავთ, ძირითადად შეეხსაბამება ამ მიზნებს. ორატორმა აღნიშნა, რომ საჭიროობისა და დემოკრატიზაციის პირობებში დეპუტატები უფრო მეტად უნდა იყვნენ ინფორმირებულნი ქვეყნის ფინანსური სიძნელეების, საშინაო და საგარეო ვალის, ინფლაციის, ფარული ეკონომიკის შესახებ. ახლანდელ სესიაზე ბიუჯეტის დეფიციტის საკითხის აქცარა დაყენება ბევრად დაადვრეს ხელმძღვანელებსაც და მთელ ხალხსაც. ეს საშუალებას მოგვცემს უფრო სწრაფად გამოვასწოროთ საქმის მდგომარეობა. დეპუტატის აზრით, სერიოზული დამატებით დამუშავებას მოითხოვს აგროსამრეწველო კომპლექსის განვითარების საკითხები.

გორკის საავტომობილო ქარხნის (სსწარმოო გაერთიანება „გაზი“) გენერალურმა დირექტორმა, დეპუტატმა **ბ. პ. ვიდიაევმა** თვითეულად აღიარა, რომ გაერთიანების კოლეგატმა მიმდინარე წელს თავი ვერ გაართვა უაღრესად სერიოზული დავალება—დიზელის ავტომობილებისა და მათი ძრავების წარმოების სამძლავრების ამოქმედების — შესრულებას. მოკლედ, ჩაშლის მიზეზები, თქვა ორატორმა, აიხსნება საჯარო სამეურნეოთა ლიმიტის „ტრადიციული“ ნაკლებობით, მატერიალური რესურსების და ტექნოლოგიური მოწყობილობის დაკმაყოფილების ჩამორჩენით. და ეს ხდება პირობებში, როცა მოქმედ წარმოებათა ტექნიკური განახლებისათვის მუშაობა და დიზელიზაციის ტატმა **ფ. ა. ტახტაევმა.** გზას იკაფავენ მეურნეობრიობის ახალი მეთოდები, ვითარდება შრომის ორგანიზაციის პროგრესული ფორმები — იჭარა და არენდა, მტკიცდება სახელშეკრულო დისციპლინა, უპირატესი ტემპით იზრდება სახალხო მოხმარების საქონლის გამოშვება.

მაგრამ ჯერ კიდევ მნიშვნელოვნად ჩამორჩება რესპუბლიკის მარცვლეულის მეურნეობის განვითარება, არის დიდი სიძნელეები საცალო საქონელთა ბრუნვასა და მოსახლეობის სურსათით უზრუნველყოფაში. გაჩნდა შეფერხებანი სოციალური სფეროს ობიექტების ამოქმედებისას.

ბაიკალიზმა რა ეკონომიკის მდგომარეობა, უკრაინის სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილემ, უკრაინის სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის თავმჯდომარემ, დეპუტატმა **ვ. პ. ფოკინმა** ხაზგასმით აღნიშნა, რომ რესპუბლიკაში ძალას იკრავს მრთავს ეკონომიკური მეთოდები. სოციალური სფეროს განმტკიცებას მოსმარდება საერთო ასიგნებათა მეოთხედი, და არა მეხუთედი, როგორც გათვალისწინებული იყო.

დეპუტატის აზრით, საინვესტიციო პოლიტიკის ყველი საკითხი როდინა ოპტიმალურად გადაწყვეტილი განსახილველ გეგმაში. იგი შეეხო აგრეთვე, რესპუბლიკური სამეურნეო ანგარიშის კონცეფციის გამომუშავების პრობლემებს და აღნიშნა, რომ იგი არ უნდა ეკონდნობოდეს ეიწროეროვნულ ინტერესებს. ორიენტირი უნდა იყოს ძმური მეგობრობის იდეები, ყველა ეროსა და ეროვნების ეკონომიკური და სოციალური ცხოვრების გაუმჯობესება.

მსუბუქი მრეწველობის საწარმოთა მეწვეი პრობლემებზე ილაპარაკა ვიტებსკის ფეხსაცმლის ფაბრიკის „კრასნი ოქტიაბრის“ მეშვამ, დეპუტატმა **ვ. ა. დიაგელმა.** მან ხაზგასმით აღნიშნა, რომ მათი გადაჭრა შეიძლება მხოლოდ წარმოების ტექნიკური დონის მკვეთრი ამაღლების, ახალი თანამედროვეგ მოწყობილობითა და მასალებით მისი უზრუნველყოფის ბაზაზე. მაგრამ დღეს არც ერთი ეს პირობა ფაქტობრივად არ სრულდება. ორატორმა სერიოზული პრეტენზიები წაუყენა მანქანათმშენებლებს, ქიმიკოსებს, მეტყველეებს, რომლებიც უნდა დაეხმარონ მეფეხსაცმელეებს ყველი ამ პრობლემის გადაჭრაში. მისი აზრით, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ შესაბამის სამინისტროებს, თანამდებობის პირებს უნდა მოსთხოვოს უფრო დიდი წვლილი შეიტანონ მსუბუქი მრეწველობის საწარმოთა განვითარებაში.

სსრ კავშირის ნავთობისა და ბიუჯეტში საბჭოთა ადამიანებს სურთ დაინახონ მნიშვნელოვანი დადასტურება XIX საკავშირო პარტკონფერენციის გადაწყვეტილებისა უწინარესად სასურსათო საკითხზე, საქონლისა და მომსახურების წარმოების ზრდის, სახმირთა მშენებლობის განვითარების შესახებ, თქვა სკკპ ვოლოგდის სოფლის კომიტეტის პირველმა მდივანმა, დეპუტატმა **ვ. ა. ეუკიოვმა.** პროექტში, რომლებსაც დღეს განვიხილავთ, ძირითადად შეეხსაბამება ამ მიზნებს. ორატორმა აღნიშნა, რომ საჭიროობისა და დემოკრატიზაციის პირობებში დეპუტატები უფრო მეტად უნდა იყვნენ ინფორმირებულნი ქვეყნის ფინანსური სიძნელეების, საშინაო და საგარეო ვალის, ინფლაციის, ფარული ეკონომიკის შესახებ. ახლანდელ სესიაზე ბიუჯეტის დეფიციტის საკითხის აქცარა დაყენება ბევრად დაადვრეს ხელმძღვანელებსაც და მთელ ხალხსაც. ეს საშუალებას მოგვცემს უფრო სწრაფად გამოვასწოროთ საქმის მდგომარეობა. დეპუტატის აზრით, სერიოზული დამატებით დამუშავებას მოითხოვს აგროსამრეწველო კომპლექსის განვითარების საკითხები.

ნ. ი. მასლენიკოვი.

შეიფასეს რა საერთოდ ქვეყნის 1988 წლის სამეურნეო ვითარება, დეპუტატებმა ხაზგასმით აღნიშნეს, რომ საზოგადოების ცხოვრების ყველა სფეროს გარდაქმნამ და განახლებამ შესაძლებელი გახადა გარკვეული დადებითი შედეგებისათვის მიგვეღწია სახალხო მეურნეობის განვითარებაში. მაგრამ ეკონომიკური სიტუაციის ძირეული გაუჯრედისება ჯერ არ მომხდარა, თქვა მან. სსრ კავშირის ბევრმა სამინისტომ და უწყებამ, მოკავშირე რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებმა მართვის გაჯანსაღმნა ძირითადად განსაზღვრეს ცენტრალური აპარატის შემცირებით, მისი სტრუქტურის შეცვლით, არ ჩქარობენ სრულკონ შუბლობის სტილი და მეთოდები. ისინი ჯერითნად არ ეუმარებიან საწარმოებს იმაში, რომ მათმა შრომითმა კოლექტივებმა ნამდვილად გამოიყენონ შესაძლებლობები, რომლებსაც სამეურნეო ანგარიში და თვითფინანსება უსახავს.

ორატორმა წინადადება წამოაყენა მეტანილ შესწორებათა გათვალისწინებით დაამტკიცონ სსრ კავშირის 1989 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლის ნაწილი 459 814 445 ათასი მანეთის ოდენობით და გასავლის ნაწილი — 494 797 545 ათასი მანეთის ოდენობით, ანუ გასავალი შემოსავალს აღემატება 34 983 100 ათასი მანეთით. წინადადება წამოაყენა აგრეთვე დამტკიცდეს ანგარიში სსრ კავშირის 1987 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების შესახებ.

გააანალიზა რა ბიუჯეტის შეუწონასწორებლობის პრობლემა, ორატორმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ იგი მეურნეობრიობაში ხანგრძლივი დროის მანძილზე, მათ მორის ბოლო პერიოდში დაგროვილი სერიოზული ნაკლოვანებების, ჯერ კიდევ გავრცელებული ექსტენსიური მეთოდებისა და ხარჯბრივი მიდგომის, საგარეო ბაზრის არახელსაყრელი კონიუნქტურის, სხვა ნეგატიური ფაქტორების მოქმედების შედეგია.

1989 წლის გეგმა, თქვა დასასრულ თანამშრომსენებელმა, ოფეალისწინებს ისეთი პირობების შექმნის აუცილებლობას, რომ მოკავალი სამშენებლო-სამონტაჟო საამუშაოს ორმოცი პროცენტი კოლექტივის საკუთარი ძალებით სრულდება.

შემდეგ გამოვიდა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე დეპუტატი **ო. ე. ჩერქეზოვა.**

(დეპუტატ ო. ე. ჩერქეზოვის გამოსვლის ტექსტი იბეჭდება ჩვენი გაზეთის მე-2 გვერდზე).

ამით კავშირის საბჭოს სხდომა დამთავრდა.

28 ოქტომბერს სესია მუშაობას განაგრძობს.

• • •

რეალიზმის სულისკვეთებით, გარდაქმნის ბედისათვის მაღალი პასუხისმგებლობით გამოირჩეოდა სსრ კავშირის მეთერთმეტე მოწვევის უმაღესი საბჭოს მეთერთმეტე სესიაზე ხალხის სრულუფლებიან წარმომადგენელთა მუშაობა. ასეთი მიდგომა, ხაზგასმით აღნიშნეს დეპუტატებმა, საფუძველს უმენის XIX საკავშირო კონფერენციის მოითხოვებს შესაბამისად ეკონომიკის რადიკალური რეფორმის, ღრმა სოციალური და პოლიტიკური გარდაქმნის ამოცანათა გადაწყვეტის.

28 ოქტომბერს გაიმართა ერთვნებათა საბჭოს და კავშირის საბჭოს სხდომა ადგილთა ბელისუფლების უმაღესი სსრ კავშირის სახელმწიფო ბიუჯეტის, ეროვნებათა საბჭოს ეროვნული ეკონომიკურ დამოუკიდებლობის, გაფართოოვდეს ადგილობრივი საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოების ინიციატივა ეროვნული და სხვა თვისებურებების გათვალისწინებით ტერიტორიებისა და რეგიონების კომპლექსური სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების უზრუნველყოფაში.

დეპუტატებმა დაიწყეს ეგეგმისა და ბიუჯეტის საკითხების განხილვა.

ტრიბუნაზეა ბელორუსიის სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე, დეპუტატი **ბ. ვ. კოვალიოვი.** მან თქვა, რომ შრომითი კოლექტივებისა და ადგილობრივი საბჭოების მონაწილეობამ გეგმის შემუშავებაში შესაძლებელი გახდა უკეთ გაეთვალისწინებინათ არა მარტო წარმოების რეზერვები, არამედ ცალკეული რეგიონების სოციალური საკითხებიანაც. მაგრამ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოში მისი განხილვის დროს გადაუჭრელი დარჩა რესპუბლიკისათვის დიდი მნიშვნელობის მქონე ზოგიერთი პრობლემა. ამ პრობლემებს შორის დეპუტატმა დასახელა ეკონომიკის ბალანსის პრობლემა. სამინისტროები და უწყებანი თავიანთი საწარმოების მეშენებლობისა და ექსპლოატაციის დროს ყოველთვის სრულად ვერ ასრულებდნენ ბუნების დაცვის ღონისძიებებს. უკანასკნელი თხუთმეტი წლის მანძილზე ბელორუსიაში ძალზე ინტენსიურად გითარდებოდა მრეწველობა, ამას კი ის მოჰყვა, რომ უკვე დიდი ხანია ორის თავისუფალი შრომითი რესურსები, წარმოთმაგი ელექტროენერგიის სიმძლავრეთა დეფიციტი. დიდი დაძაბვით მუშაობს ტრანსპორტი.

მსუბუქი მრეწველობის პრობლემებს მიუძღვნა თავისი გამოსვლა ციტრამორის დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 60 წლისთავის სახელობის სელის კომბინატის მეწყვილემ, დეპუტატმა **ბ. ბ. ბედარევმ.** ეს დარგი, თქვა მან, ერთ-ერთ ყველაზე სუსტ დარგად რჩება. მრავალი ბიუროკრატული დაბრკოლება ბოჭავს მშრომელთა ინიციატივას, მოქმედებს ოგივე ყბადაღებული ნარჩენების გამოყოფის პრინციპი. ორატორის აზრით, დაკვიდრა აგრეთვე გახდა დარგის განვითარების ფარული მუხრუჭი. მაგალითად, ამსწინათ კოლეგატივმა შეიტყო, რომ გაისად მას დაკარგებ 500 ტონა ბამბეულის ნართს. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ზაკვე ბანა ჩანს, რომ წარმოების მუშაკები ვერ შეასრულებენ გეგმას. და საქმე ასე მარტო ციტრამორში როდია, მთელი დარგი ქრონიკულად შმიერ სანდეფიციო ულუფაზეა. ორატორმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ მსუბუქი მრეწველობის 1989 წლის გეგმის პროექტი აშკარად არ არის შეწონასწორებული.

რესპუბლიკა თანამიმდევრულად, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, საბჭოთა მთავრობის დახმარებაზე დაყრდნობით, თავს აღწევს უძარაბას, აღნიშნა დაკეს გამოსვლაში უზბეკეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეორე მდივანი, დეპუტატმა **ვ. ა. ანიშჩენკომ.** მან ილაპარაკა სოციალური და ეკონომიკური განვითარების გეგმების ჩამოყალიბებისათვის სერიოზული, ბევრად ნოვატორულ მოსაბაზებელ მუშობაზე. მისი აზრით, უზბეკეთს მნიშვნელოვანი შესაძლებლობები აქვს საერთო-საკავშირო ამოცანების გახორციელებაში თავისი წვლილის გაზრდისათვის. მოიმატებს ბამბის ბოკკოს, სახალხო მოხმარების საქონლის, სასურსათო პროდუქტების წარმოება. დაგეგმილია ბინების, ბავშვთა საკოლმდელი დაწესებულებების ჩაბარების ზრდა.

სასურსათო პროდუქტების წარმოების მკვეთრი გაზრდის საჭიროებაზე და ამასთან დაკავშირებულ ბევრ პრობლემაზე ილაპარაკა ტალდი-კურგანის ოლქის პანფილოვის რაიონის კალინინის სახელობის კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ, დეპუტატმა **ი. ბ. ბელანოვმა.** მან ხაზგასმით აღნიშნა, რომ სასურსათო პრობლემის გადაჭრა ბევრად არის დამოკიდებული სასოფლო-სამეურნეო წარმოების მრავალრიცხოვანი რეზერვების გამოყენებაზე. მათი გამოვლენა და ამოქმედება ვვაძლევს სამეურნეო ანგარიშს; კოლექტიური და ოჯახური იჯარის, არენდის საშუალებას. კოლმეურნეობის თავმჯდომარის აზრით, სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტმა, სსრ კავშირის სახმირაოგებმა ახლა სოფელს უნდა გამოუყონ მეტი ტექნიკა, ამასთან ისეთი, რომელსაც წარმატებით გამოიყენებენ არენდატორები მინდვრებსა და ფერმებში.

განსახილველი გეგმა ძირითადად შეესაბამება საბჭოთა ეკონომიკის გარდაქმნის ამოცანებს, თქვა სსრ კავშირის ნავთობის მრეწველობის მინისტრმა, დეპუტატმა **ვ. ა. დინკოვმა.** მაგრამ მეტი ყურადღება უნდა დაეთმოთ სათბობ-ენერგეტიკის დარგების განვითარების პრობლემებს. მან ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ნავთობისა

(დასასრული მე-2 გვ.)

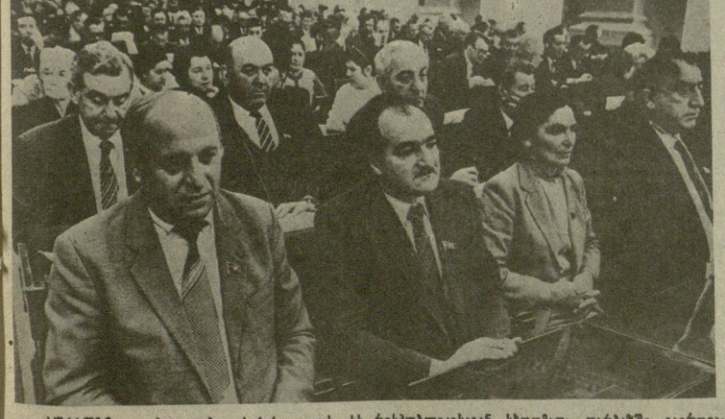

სურათზე: დეპუტატები საქართველოს სს რესპუბლიკისგან სხდომათა დარბაზში გაერთიანებული სხდომის დროს.

საკავშირო-საქინფორმის ტელეფოტო.

საკავშირო ახალგაზრდობის ლენინურ კომუნისტურ კავშირს

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტი გულთბილად ულოცავს კომკავშირელებს, კომკავშირის ვეტერანებს, ახალგაზრდობას, ყველა საბჭოთა ადამიანს ღირსშესანიშნავ თარიღს — საკავშირო ახალგაზრდობის ლენინური კომუნისტური კავშირის 70 წლისთავს.

დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის ქარცეცხლიან წლებში შობილი ლენინური კომკავშირი მუდამ იყო თავის ხალხთან ერთად მის გმირულ გზაზე, მუდამ ეხმაურებოდა ხალხთან მოწოდებას, შრომასა და ბრძოლაში კომკავშირელები მოკმედებდნენ კომუნისტების მხარდამხარ, მიუძღოდნენ ქალაქელებსა და კაზაკებს, ეზურეზოდნენ ოქიოკენ, სადაც ბრძდა, სადაც საჭირო იყო ახალგაზრდობის ენთუზიაზმი და ენერგია. კომკავშირმა უდიდესი წვლილი შეიტანა სოციალიზმის იდეების ერთგული მხლებლობით ბრძოლის აღზრდაში, მისი საქმენი ჩვენი ისტორიის უკვნობი ფურცლებია.

პარტია ქვეყნისათვის ამ უაღრესად მნიშვნელოვან ხანაში იმედს ამყარებს უდიდეს პოტენციალზე, რომელიც აქვს კომკავშირს, ქვეყნის მოელ ახალგაზრდობას, მათ გაბედულებასა და ინიციატივაზე, მათ მოსწრაფებაზე ცოცხალი საქმისადმი, მათ შეურიგებლობაზე რუტინისა და ბიუროკრატიზმისადმი.

დიდი მნიშვნელობა აქვს, რომ საკავშირო ალკაპატიოსნად და გულახდილად ავლენს ნაკლოვანებებს თავის საქმიანობაში, მტკიცედ იხრახვენ კომკავშირული ორგანიზაციები გამოიყენონ უძარაბისა და ინერტულობის მდგომარეობიდან, ძირითადმედ ჩახწვდეს პრობლემებს, რომლებიც ახალგაზრდობას აწუხებს, და ისინი გადაწყვიტონ ახალგაზრდობის ინტერესებისათვის. კომკავშირის ცხოვრებისა და საქმიანობის ძირეული საკითხი ხდება მისი უნარი გაზარდოს ავანგარდული როლი ახალგაზრდობას შორის, განავითაროს მისი სოციალური აქტიურობა და დამოუკიდებლობა, ჩამოუყალიბოს იდეური მრწამსი და იმის რწმენა, რომ სწორია ხაზოგადოების განახლება, რომელსაც პარტია ახორციელებს. კომკავშირის მუშობის კრიტერიუმებია მისი რეალური წვლილი გარდაქმნის საქმეში. ამ საფუძველზე გაიზრდება კომკავშირის, როგორც საბჭოთა ახალგაზრდობის პოლიტიკური ორგანიზაციის, რეალური როლი.

კომკავშირისა და მოელი ახალგაზრდობის ღვიძლი საქმეა ყველაფერი, რაც შეადგენს პარტიის მიერ შემუშავებულ გარდაქმნის პოლიტიკას, — ეკონომიკისა და პოლიტიკური სისტემის რადიკალური რეფორმები, საზოგადოების დემოკრატიზაცია, სულიერი ხელრთა ამაღლება და ზნეობრივი განახლება. თავისი კავშირის რიგებში ახალგაზრდობა უნდა გადიოდეს პოლიტიკურ წრთობას, სწავლობდეს დემოკრატიას, შემოქმედებას, დამოუკიდებლობას. იმის უნარს, რომ იცავდეს სოციალიზმის, საზოგადოების რეკონსტრუქციის განახლების იდეებს. პრაქტიკულ ეროვნებათაშორის ურთიერთობაში, ეროვნულ სწავლასა და მუშობაზე, მხერულ საქმახურში ავითარებდეს და წვრილდად იცავდეს საბჭოთა კავშირის ხალხთა პატრიოტებსა და ინტერნაციონალური ძმობის ტრადიციებს. საჯაროობა და გულახდილობა თავიანთი პოზიციების გამობატკაში, თვითმოქმედი საწყისების ფართო განვითარება კომკავშირის ცხოვრებაში შესაძლებელი უნდა იყოს მაღალ ორგანიზებულობასთან, ხიტყვისა და საქციელისათვის პასუხისმგებლობასთან.

ღორძინდება კომკავშირისადმი პარტიული ხელმძღვანელობის ლენინური ტრადიციები. ეს სახავს გარდაქმნის ეკონომიკურ, პოლიტიკურ, სოციალურ სფეროში მისი შემოქმედებითი ჩართვის შესაძლებლობას, ახალგაზრდა თაობას ეხმარება დაეუფლოს სახალხო ხელისუფლების გამოცდილებას, პოლიტიკურ კულტურას სოციალიზმის განვითარების ახალ ეტაპზე. საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის, საბჭოთა სახელმწიფოს პოლიტიკის არსი ახალგაზრდობისადმი ის არის, რომ განავითაროს მისი მასობრივი და აქტიური მონაწილეობა საზოგადოების განახლების პროცესში, გადაუშალოს დამოუკიდებლობის ახარეზი, აღზარდოს რეალური საქმეთა და რეალური პასუხისმგებლობით.

სკკპ ცენტრალურ კომიტეტს მტკიცედ სწამს, რომ ლენინური კომკავშირი საქმეებით დაამტკიცებს თავის მაღალ დანიშნულებას იყოს პარტიის უახლოესი თანაშემწე და რეზერვი, ახალ სახელოვან ფურცლებს ჩაწერს რევოლუციის იდეალებისათვის, პლანეტის მშვიდობიანი მომავლისათვის ბრძოლის მაგიანეში, დაამტკიცებს თავის უფლებას იყოს გარდაქმნის ახალგაზრდა გვარდია.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტი.

ჰ. კოლი გაემგზავრა სსრ კავშირიდან

27 ოქტომბერს გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ფედერალური კანცლერი ჰ. კოლი გაემგზავრა საბჭოთა კავშირიდან. იგი ჩვენს ქვეყანაში ოფიციალური ვიზიტად იყო საბჭოთა ხელმძღვანელობის მოწვეული.

გამგზავრების წინ კრემლის დიდი სასახლის გიორგის დარბაზში გაიმართა გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მთავრობის მეთაურის გაცილება ცერემონია.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე მ. ს. გორბაჩოვი მეფულიოთერთ გამოეთხოვნენ ამ ოფიციალურ ცერემონიას.

ოფიციალურ ცერემონიაზე დაბრუნებული ფედერალური კანცლერის გაცილების ცერემონიაზე მონაწილეობა მიიღეს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ი. რიჟკოვი. მოტოციკლისტთა ეს.ორტის თანხლებით ისინი ერთად მიემართებიან აეროპორტში.

აეროდრომზე თვითმფრინავის კიბესთან ჰ. კოლი მეუღლეთერთ მიაცილეს ნ. ი. რიჟკოვმა და მისმა მეუღლემ. (საკდლინ).

საბჭოთა ვიზიტად

საბჭოთა ხელმძღვანელობის მოწვევით 27 ოქტომბერს მოსკოვში მოკლე სამუშაო ვიზიტად ჩამოვიდა მალა-შრომის პარტიის თავმჯდომარე, ანგოლის სახალხო რესპუბლიკის პრეზიდენტი ჟ. ე. დოშ სანტუში.

(საკდლინ).

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის გრძანებულება

ამხ. ლ. ი. კოზლამაზაშვილის საპატიო ორდენით დაჯილდოების შესახებ

სახელმწიფო საკუთრების დაცვის დროს გამოჩენილი ვაჟაკაცობის და გულადობისათვის გაერთიანება „საკგორმშენის“ № 13 ტრესტის სამეურნეობათშორისო სამშენებლო ორგანიზაციის სამუშაოთა მწარმოებელი ამხ. ლევან იავნის ძე **კოზლამაზაშვილი** დაჯილდოდეს **საპატიო ორდენით.**

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
მ. გორბაჩოვი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
თ. მენთეშაშვილი.

მოსკოვი, კრემლი. 1988 წლის 28 ოქტომბერი.

საპატიო ჯილდოს. გილოცავთ, ლევან!

— **მეტად** ძნელია წინასწარ გამოიცნო, ვინ როგორ მოიქცევა ამა თუ იმ კრიტიკულ სიტუაციაში, მაგრამ არც ერთ ჩვენგანს, ლევანის კოლეგებს, ეჭვი არ შეგვპარვია მის ვაჟაკაცობასა და გამბედაობაში, — უთხრა საკინფორმის კორესპონდენტს „საქგორმშენის“ № 13 ტრესტის მეცხეთის სამეურნეობათშორისო სამშენებლო ორგანიზაციის მთავარმინჟინერმა გიგი პაპუაშვილმა. საუბარი ეხებოდა იმას, რომ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა საპატიო ორდენით დაჯილდოდა ამ ორგანიზაციის ყოფილი სამუშაოთა მწარმოებელი ლევან კოზლამაზაშვილი.

რისთვის მიენიჭა მას ეს ჯილდო?

ალბათ ბევრს ახსოვს 1985 წელს მცხეთაში მომხდარი ტრაგიკული შემთხვევა, როცა ამ ორგანიზაციის მოლარეს თავს დაესხნენ შეიარაღებული ბანდიტები, რათა ხელფასი ეტაცა. იქვე მყოფი ლევან კოზლამაზაშვილი არ დაიბნა და შეეგება მძარცველებს. ფული ვერ წაიღეს, მოლარეკე უეჭველად გადარჩა, მაგრამ შეიარაღებულ ბანდიტებთან შეტაკების დროს ლევანი მძიმედ დაიჭრა ფეხში. ექიმთა იმდენად რთული ოპერაციაა, რომ ექიმები იძულებული იყვნენ მოეკვეთათ იგი. დამნაშავეები სათანადოდ დასაჯნენ. ლევანი კი სამი თვის შემდეგ დაბრუნდა თავის ორგანიზაციაში. ოღონდაც, სამუშაოთა მწარმოებლად მუშაობა ვეღარ შეძლო და ამიტომ შეუფდა ტექნიკურ განყოფილებაში უფროსი ინჟინრის მოვალეობის შესრულებას. სამმეს კარგად უძღებდა. იგი სამი შვილის მამაა. ლევანი სწორად ის კაცია, ვინც ყველას უდიდეს პატივისცემას იმსახურებს.

(საკინფორმი).

დაწესდეს მკაცრი მუშათა კონტროლი

საკავშირო პროფსაბჭოს, სსრ კავშირის ვაჭრობის სამინისტროს და სსრ კავშირის „ცენტროსოიუზის“ ღია წერილი

შემოწმებანი ადგილებზე, მიქალაქეთ

აქტიური მოქაქუბის დრო

(დასასრული)

და გაზის მომპოვებლებს სულ უფრო უმნელდებათ და ძვირი უჯდებათ ყოველი ტონა ნედლეულის ამოღება. სიტუაციამ პრობლემათა მთელი კომპლექსი წარმოშვა. ერთი მთავარი, რომელსაც დაწვრილებით შეეხო მინისტრი, ეს არის დარგის ტექნიკური განახლება-მკვეთრი დაჩქარება. გამოსცდაში დიდი ადგილი დაეთმო დარგის სოციალური განვითარების საკითხებს.

„საქმიდროვნერგომშენის“ საარამოო სამშენებლო-სამონტაჟო გაერთიანების უფროსმა, დეპუტატმა **ვ. ა. ციხკარიშვილმა** აღნიშნა, რომ რესპუბლიკის ეკონომიკა ხუთწლეული უკანასკნელ პერიოდში უფრო ჯანსაღ საფუძველზე კი ვთარდებოდა. მაგრამ, ერთგვარი დადებითი ტენდენციების მიუხედავად, საქართველოში ჯერ კიდევ ვერ მოგრეხდა კაპიტალური მშენებლობის დროებითი მდგომარეობის გაუმჯობესება. აქუსალური საკითხებს შორის, რომლებიც გადაწყვეტილებათა სწრაფ მიღებას მოითხოვს, მან დაასახელა ბგერეთვი ელექტროენერგეტიკის პრობლემები. მათი გადაწყვეტისას განსაკუთრებული უურადღება უნდა დაეთმოს ბუნების დაცვის ღონისძიებათა კომპლექსს, რათა არ გაურმავდეს რესპუბლიკაში ისედაც რთული ეკოლოგიური ვითარება.

ლატვიის საზოგადოებრიობა აქტიურად ჩაება XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის გადაწყვეტილებათა განხორციელებაში, თქვა ვილნიუსის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა, დეპუტატმა **ი. ა. ეუბლიუტმა.** მან დასტურად მოიყვანა მონაცემები მრეწველობასა და სოფლის მეურნეობაში წარმოების მოეფექტობის განვითარების შესახებ. საკრთო აურადღება მიეპყროთ ისეთ საარსებო მნიშვნელობის პრობლემას, როგორიც არის ეკოლოგიური პრობლემა, ხაზი გაუსვა ორატორმა. მან სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტს სთხოვა გაზრდოს ცენტრალიზებული დაფინანსება ბგერმოს ეკოლოგიზებული ბგერმოს დაცვის მიზნებისათვის. რეკომენდა აგრეთვე მოეწოდა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მეტი თანამდებობრივი ეკონომიკურ ბგერეთობის გაძლიერებისა. ეკონომიკური ურთიერთობის შემდგომი განვითარება დარგის მნიშვნელოვანი რეზერვია, თქვა სსრ კავშირის უმაღლესი და დასაწყეთ ეტაპების რაიონების მშენებლობის მინისტრმა, დეპუტატმა **ხ. ვ. ხაზოლოგმა.** მან სამართალიანად ცნო სიმფეროპოლი პროცესის სერიოზული ნაკლოვანებათა კრიტიკა. ახალი სამეურნეო მექანიზმის პირობებში უნდა ავამაღლოთ შეტანეთისა და მოიყოლის სახელშეკრულებო ურთიერთობის როლი, გავამკაცოთ პასუხისმგებლობა ტენდენციური დოკუმენტაციისთა და მოწყობილობათ მშენებლობა დროული უზრუნველყოფისათვის, შეავტანოთ ცვლილებანი ინვესტიციების მართვაში, შეავალოთ ცენტროალიზებული კაპიტალური დაბანდებები კრედიტებით, რომლებიც საწარმოებს მიეცემათ და რომლებსაც ისინი თავიანთ მოგების ხარჯზე დაფარავენ.

ლატვიის პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს თავმჯდომარემ, დეპუტატმა **ა. ა. ზიტმანისმა,** რომელიც პირველი გამოვიდა სიტყვამს სხდომაზე, გამოთქვა აზრი, რომ სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1989 წლის სახელმწიფო გეგმის განსახილველად პროექტს არსებითი ხარვეზებები აქვს. კერძოდ, ამ დოკუმენტში არ იგრძობა მეცნიერი შემობრუნება სოფლის მეურნეობის საპრიორიტეტებისაკენ. ამ დიდმნიშვნელოვანი დარგის დისაწონასწორებულად სახსრების, ფონდებისა და რესურსების კონცენტრაციის ნაცვლად ვაწყვეტთ ფართო ფრონტით შეტევის ცდებს. გამოსულმა ამხანაგმა აღნიშნა, რომ საჭიროა დაუყოვნებლივ განხორციელდეს სამეზოვრო ეკონომიკის ბრიგადირმა, დეპუტატმა **ზ. მამატოვმა** შემოიტანა წინადადება მოიწონონ ქვეყნის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების სახელმწიფო გეგმის საგანო პროექტი. მან განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმო მატერიალური რესურსებთან პროგრამების უზრუნველყოფისა და დაგეგმვის პრობლემებს, რესპუბლიკის სამეურნეო ცხოვრების პროპორციებან ალებულ კონკრეტული მაგალითები ცხადყო, რომ საეგმო დაკალენდარი უფრო მეჩიქრად უნდა უკავშირდებოდეს მთის უზრუნველყოფას ნედლეულით, საშენი მასალით, ტექნიკით და სხვა რესურსებით.

მე, როგორც სახალხო განათლების მუშაკმ, თქვა ერევნის №86 საშუალო სკოლის დირექტორმა. დეპუტატმა **კ. ვ. მარტიროსიანმა,** განსაკუთრებით მაზარის ალენშინო, რომ არც ერთ სხვა ტუფლედში ასე მეფავედ და მრავალმხრივ არ დასმულა სოციალური საკითხები, არ მიუღია ასეთი პოლიტიკური ყოვლადობა. სწორედ ამ ასპექტით აფასებენ ახლა რესპუბლიკაში სასკოლო განათლების რეფორმის მიმდინარეობას. რეფორმა, ორატორის თქმით, ფართოდ მიმდინარეობს, მაგრამ იგრძობრება აშკარა ნაკლოვანებანი მის მატერიალურ-ტექნიკურ უზრუნველყოფაში. კერძოდ, ეს ეხება ზრომითი აღზრდის გაუმჯობესების ბაზის განაზლებას, აგრეთვე ერთ-ცვლიანი სწავლების ორგანიზაციას, რომლისთვისაც სომხეთი ჯერ კიდევ გვაკლია 90 ათასი მოსწავლის ადგილი.

სახალხო მოხმარების საქონლის გამოშვების ზრდისა და მოსახლეობის ზრომითი მოწყობის პრობლემები დაუკავშირა ერთმანეთს ტაჯიკეთის კომპარტიის ლენინგორის სოფლეო კომპარტიის ბიუროს მეორე მდივანმა, დეპუტატმა **ტ. ვ. ბორხოლოკოვმა.** მისი აზრით, საჭიროა გაიხსნას დიდ საწარმოთა ფილიალები რაიონში, სადაც ჭარბად არის ზრომითი რესურსები. მაგრამ აქ ჯერ კიდევ ბევრი ხარვეზია. ჩვენს პრობლემებს, თქვა ორატორმა, გაგებით ეკიდებიან სსრ კავშირის მუბუქი მრეწველობის სამინისტროში, მაგრამ ამას იქით საქმე არ მიდის. როდესაც ქარაშენაველთან რაიონში, მეტადრე, სახალხო მოხმარების მწარმოებელ რაიონებში მოწყვეტლობას ვავითარებთ, უარი უნდა ვთქვათ გიგანტომანიაზე, გადავდგეთ მცირე წარმოებათა შექმნაზე, რომლებიც შეესატყვისება ბაზრის მოთხოვნილებებს.

სსრ კავშირის სახმამრაგების თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ, დეპუტატმა **ვ. ა. ფაუტოგმა** ყურადღება გამახვილი წარმოების ინტენსიფიკაციისა და რესურსზოგავის საკითხებზე. მან აღნიშნა, რომ ახალ საპენრეო მეკანიზმში ეკონომიკურ მარგინებელია სისტემაში ინსახა ზხოლოდ ორი — ზრომის ნაყოფიერება და პროდუქციის ხარისხისა და ტექნიკური დონის ამაღლების საკითხები. მისი აზრით, უსამართლოდ არის მიეფყენილი ისეთი გზმაზოგადებელი მიჩვენებელი, როგორიცაა ბაზრისთვეფლობა. ორატორმა შემოიტანა წინადადება: 1989 წლიდან დაიგეგმოს ეს მაჩვენებელი და დაეგზავნოს საკონტროლო დავალებად სამინისტროებს.

კასპიის ზღვის ნავთობგაზმრეწვის საწარმოო გაერთიანების გენერალურმა დირექტორმა, დეპუტატმა **კ. ა. ახანოვმა** იალამოგა მიზნებზე, რომლებიც დღეს დგას ნავთობგაზმომპოვებელი საწარმოების წინაშე. გაერთიანების კოლეკტივები, რომლებიც ეკონომიკური რეფორმის პირობებში მუშაობენ და სამეურნეო ანგარიშსა და თვითდაფინანსებაზე ერთვიან, სულ ცოტა ხანში დარწმუნდნენ მეურნეობის ახალი ფორმების უპირატესობაში, ორატორმა იოსპარაკა კასპიის ზღვის ღრმა უბნებში აღმოჩენილი ახალი საბადოების სამრეწველო დამუშავებაზე და ხაზი გაუსვა, რომ ახალი საბადოების მოწყობის საქმეში მთელი რიგი პრობლემებია, როგორცა გადაჭრა მოითხოვს ცენტრალური ეწყობების და მეცნიერთა მონაწილეობას, უცხოთის ფირმების ჩაბმას.

თურქმენეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეორე მდივანმა დეპუტატმა **ხ. ბ. ნეხტიერეფოვმ** ქმაყოფილებით აღნიშნა, რომ ჩვენს სამეშო პროგრამებში აქცენტი გადატანილია პრობლემებზე, რომლებზეც დამოკიდებულია საბჭოთა საზოგადოების სოციალური განვითარების დაჩქარება. ამაგი ნაწილს ისახავს საზოგადოებრივი წარმოების სტრუქტურის სრულყოფა, თქვა მან. ორატორმა დაუკავშირა ერთმანეთს ტაჯიკეთის კომპარტიის ლენინგობადის სოფლო კომიტეტის მდივანმა, დეპუტატმა **ტ. ვ. ბორხოლოკოვმა.** მისი აზრით, საჭიროა გაიხსნას დიდ საწარმოთა ფილიალები რაიონში, სადაც ჭარბად არის ზრომითი რესურსები. ეს ეხება ტაჯიკეთ-ბაკალინსკის ოქროს-ტყვიის კომბინატი, ბაკალინსკის ბამბეულეობა-ბამბეულ-ბამბეულ-ბამბეულ

ახალგაზრდობა გვამოძრავებდა...

...ალიშა ჯაფარიძის ქალიშვილს, მაგნიტის პირველმშენებელს, 30-იანი წლების კომკავშვილს, ელენე ჯაფარიძე. — მშენებლობაზე ფიზიკურ სიმართლე და მშობლიურის პოეტური განცდა წარმორთავს, ხელოვნებაში ბუნებრივად ვლინდება ელენეულობაც. ეს კი დიდად განსაზღვრავს ნაწარმოების ღირებულებას და მისი სიცოცხლის ხანგრძლივობას, თუკი, რა თქმა უნდა, ქმნილება ზოგადად მნიშვნელოვან აზრსაც შეიცავს.

ბოლოს ეს ლეონრნი ლეონარდოა, ...ელენეზეც გამოსახულია მამამისის პორტრეტი, — აგვიხსნა ელენე ჯაფარიძემ, — მაგნიტოგორსკის ვ. ი. ლენინის სახელობის მეტალურგიულ კომბინატში ...ერელი მარტენის ღუმელის ...ქმედებიდან 41 წლის შემ...ვ მივიღე. საჩუქარი ჩამოსხ...ულია მსოფლიო პროლეტარიატის ბელადის დაბადების 104 ...ლისთავისადმი გამოძღვნილი 250 მემილიონე ტონა ფოლადი...

მისი დამოუკიდებელი ცხოვრება დაიწყო 1930 წელს, მოსკოვის უმაღლესი ტექნიკური სასწავლებლის ენერგეტიკის ფაკულტეტის დამთავრების შემდეგ. ...ანნილებით იგი მოხვდა „ენერგომშენის“ ტრესტში. სწორედ ...ეს ამუშავებდნენ მაგნიტოგორსკის მომავალი ელექტროსადგურის პროექტს. მალე შეიქმნა ტრესტში „კომსომოლელთა პრაქტიკა“ მიერ ორგანიზებული ...ადგილი კონტროლის საგუბარ...ოს“ უფროდა. მას სათავეში ...ედგა მოსკოვის უმაღლესი ...ექნიკური სასწავლებლის 24 ...ლის კურსდამთავრებული. ამიტომ არავის გაკვირვებია მისი ...ადანწყვეტილება, მიეტოვებინა მოსკოვი და წასულიყო ურალში მაგნიტკის ასაშენებლად.

— თავიდან საერთო ბარაკში ვცხოვრობდით, — იხსენებს ელენე ჯაფარიძე. — მშენებლობაზე სხვადასხვაგვარი ადამიანი ჩამოდიოდა: ლენინური გვარდიის მებრძოლები, უმაღლესი კვალიფიკაციის სპეციალისტები და წერა-კითხვის უცოდინარი მუშები. კონტინგენტის 70 პროცენტს ახალგაზრდები შეადგენდნენ.

დღეს ყველა მოსწავლემ იცის, რომ ქვეყნის პირველი დამკვრელური მშენებლობები პრაქტიკულად ხელის შრომით დაიწყო. მაგრამ ყველამ როდი იცის ის, რომ წერაქვითა და ნიჩბით 10, ზოგჯერ კი 12 საათიანი სამუშაო დღის შემდეგ, ადამიანები მიუსხდებოდნენ სახელმძღვანელოებს: მუშაობდა უნივერსიტეტის ღამივიდაციის კურსები, პოლიტ-ცოდნა, ტექნიკუმი.

იმათ შორის, ვინც ჩამოაყალიბა უნივერსიტეტის ღამივიდაციის კურსები, ელენე ჯაფარიძეც იყო, მშენებარე ელექტროსადგურის კომკავშირული უბნის ბრიგადირი, რომელიც პოულობდა დროს, რათა წერა-კითხვა ესწავლებინა თავისი ამხანაგებისათვის — სხვადასხვა ასაკისა და ეროვნების ადამიანებისათვის.

— რა თქმა უნდა, ჩვენი მთავარი მამოძრავებელი ძალა იყო ენთუზიაზმი, რწმენა, რომ საქმე, რომელსაც ვასრულებდით, სჭირდებოდა ჩვენს ქვეყანას. თვით ცნება „სახელმწიფო“ ჩვენთვის წმიდათანმიდა იყო. და ეს სულაც არ იყო ფანატიზმი, როგორც ახლა ცდილობენ ამის დამტკიცებას ზოგიერთი პუბლიკაციის ავტორები, ეს იყო რწმენა. მახსოვს, ელექტროსადგურის მართვის ფარის მონტაჟის შემდეგ გამოცდისათვის სამი დღეღამე გვქონდა. ჩვენ კი, კომკავშირულ-ახალგაზრდული ბრიგადის წევრებმა, გადავწყვიტეთ შეგვემეცინებინა ეს ვადა: გადავსინჯეთ ნახაზები, ხელახლა ავაგეთ დეტალები, რამაც საშუალება მოგვცა გამოცდა 8 საათში დაგვემთავრებინა. ამან ძალზე გააოცა გერმანელი სპეციალისტები. ჩვენ კი ვზეიმობდით.

ასეთი გახარებულია იგი აღბეჭდილი მაგნიტკის მშენებლობის ერთ-ერთ ფოტოსურათზე: სპეციმენსამეფლში გამონყობილი ნაბი ქალიშვილი, კეფაზე მოგდებული კეტით დგას თავისი მეგობრებისა — თანამოაზრეთა წრეში.

შემდეგ მუშაობდა დაღესტნის ელექტროსადგურის მშენებლობაზე, მემიე მრენველობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულად ელექტრომომარაგების დარგში, ყემომშენებლობის სახალხო კომისარიატის განყოფილების გამგის თანამდებობაზე. ომის წლებში ე. ჯაფარიძე შავი მეტალურგიის სახალხო კომისარიატის განყოფილების გამგეა, იყო აღმოსავლეთში დარგის სანარმოთა ევაკუაციის ხელმძღვანელთა შორის. ომის შემდეგ იგი მუშაობდა ამავე სამინისტროს მთავარი სამმართველოს უფროსად. პენსიაზე გაგიდა სსრ კავშირის შავი მეტალურგიის მინისტრის მოადგილის პოსტიდან.

დღეს, ეს ოთხმოც წელს გადაცილებული ენერგიული ქალი კვლავ მწყობრშია. იგი არის სსრ კავშირის შავი მეტალურგიის სამინისტროსთან არსებული ვეტერანთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე, ჟურნალ „პრომეენერგეტიკის“ სარედაქციო კოლეგიის წევრი, დიდ დროს უთმობს ექსპერტების შეგრავებას შავი მეტალურგიის მუშეებისათვის, რომლის დაარსებაში მას დიდი წვლილი მიუძღვის

— თუ გაქვს მუშაობის სურვილი და ძალ-ღონე, ყოველთვის მოახერხებ მის გამოყენებას, — ამტკიცებს იგი.

მის საქმიანობას წყვეტს ხოლმე მხოლოდ თბილისში მოგზაურობა.

— ჩემი ბავშვობისა და სიყრმის ქალაქი საოცარი ძალით მიზიდავს. და ამას ვერ შეცვლის ჩემი უსაყვარლესი პოეტის ბარათაშვილის, სხვა ქართველი მწერლებისა და პოეტების ნანარმოებების, მშობლიურ ენაზე ჟურნალ-გაზეთების კითხვა. მოხარული ვარ, რომ თბილისი იცავს მამაჩემისა და მისი თანამებრძოლების ხსოვნას. დიდი ინტერესით ვადევნებ თვალყურს ახლანდელ ახალგაზრდობას. დიდი სიხარულით შევიტყვე სიძველის ტაძრების შენარჩუნებისათვის რესპუბლიკაში გაშლილი პატრიოტული მოძრაობის ამბავი...

რ. შეგჩენკო,
საქინფორმის კორ.

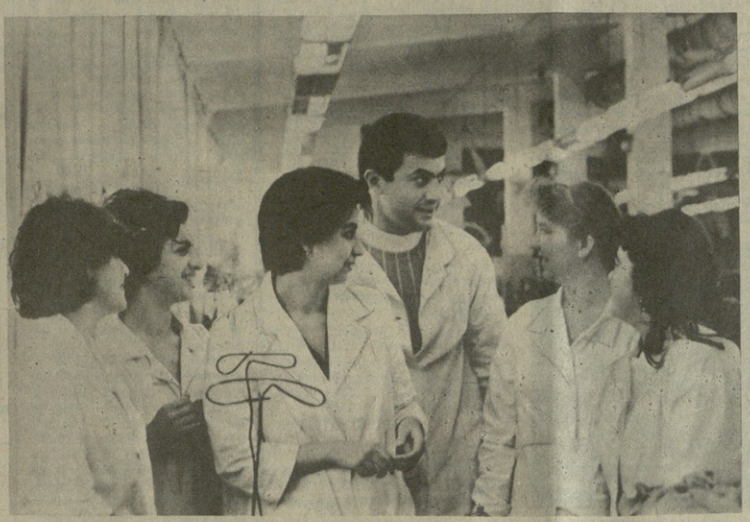

კომკავშირის დაბადების 70 წლისთავს პირნათლად შეეგებნენ თბილისის ტრიკოტაჟის საწარმოო გაერთიანება „ბაბტრიონის“ კომკავშირელები. ახალგაზრდებს (სურათზე ზემოთ) — მაია ელესშვილს, ნონა გაბოძეს, ბონდო გოლუბიანს, მაია ოსუჯევას, ირინე კოპენკოს და რახელ ნასიმოვას ამ დღისათვის საუკეთესო შედეგები ჰქონდათ. ყოველთვიურ გეგმებს ისინი დიდი გადაჭარბებით ასრულებენ.

ჯ. ლომაძის („კომუნისტი“) ფოტო.

საქართველოს დღეები ნიკარაგუაში

ოქტომბერს ნიკარაგუაში იწყება საბჭოთა კავშირის დღეები საქართველოს სსრ მაგალითით. დღეებში მონაწილეობას მიიღებენ რესპუბლიკის დელეგაცია, საქართველოს მხატვრული კოლექტივები.

ლათინურ ამერიკაში დელეგაციის გამგზავრების წინ საქინფორმის კორესპონდენტი შეხვედრა ჰქონდა ელენა ფონსეკასთან, ფსიქოლოგიურ ინსტიტუტ „ალბერტ ეინშტაინის“ ... ...

თბილისის მემატიანე

ვეწვიოთ მუზეუმს...

ივი ყველა თბილისელს უყვარს, ეძიებენ-ფასენ, როგორც დიდი ხნის უნახავი შშობლიური სახლი, სტუმარსაც, პირველ რიგში, იქ ეპატიჟებიან: — წადიდეთ ქართველობა... მუზეუმში.

იქ კი მუდამ საზეიმო განწყობილებაა. ეს ადგილი, შორეულ სიუჟეტთა გუგუნი შემოუნახავს მის ძველ კედლებს. იქვე კი ი. გრიშაშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმის დარბაზებში მყუდროების დაუფაროვნა. სტუმარი არც აქეთრობას აყლი, მაგრამ ყველა ცდილობს ფეხაკრეფით, მოკრძალებით იაროს. რატომ? — ირგვლივ იმდენი დიდებული და სამამაყო ნივთია, გამოჩენილი ადამიანთა ხელშეხვეული, რომ...

რას არ ნახავთ მუზეუმის დარბაზებში — გვთხრეს ბესის ნაპოვნ ლერწად მოკეცილ ძვირფას ფიალებს თუ ჩვენი ბებიების სიამაყეს — უზარმაზარ ბრამოფონს; ლადო გუდიაშვილის ფუნჯებსა და თილისმას — ზვალს ნუკრს, უმანკო თვალებით რომ მოგჩერებია; გიორგი ცაბაძის დიალომებსა თუ ქადრაკის დფას — ნონა გაფრინდაშვილს რომ „ადგმევინა“ ფეხი და ასე მყარი დასაბამი მისცა ქალთა ქადრაკს ჩვენში; აქვე გასისტალინებული დროშაც, რომელზედაც ოქროს ძაფით ამოუკეთავთ: „გაუმარჯოს ბრძოლით მოპოვებულ თავისუფლებას!“.

აი, ძველი ბოლშევიკის სერგო ორჯონიკიძის თეთრყდიანი პარტბილეთი, უკვე იშვიათობად რომ ქცეულა; ესეც ასევე შეგიგზავნ ბილეთები, რომლის მოგებათა ნუსხა ახლაც კი არ დატოვებდა გულგრილს რასკინა და მოგების მოყვარეს. აქვეა ძველი თბილისის ერთ-ერთი კოლორიტული ფოგორეა, ცნობილი მუსიკოსის იღიკო ქურხულის ნაკრნი მუსიკალური ინსტრუმენტებმ, ხელოხი და ბუღგარეთში გამართული კონცერტის ფიშა; ესენი კიდევ თბილისის სპატიო მოქალაქენი გახლავან; ეს კიდევ ამერიკელ ბავშვთა მიერ თანგტოლთათვის გამოგზავნილი ბარათებია. ო, როგორ ჰგვანან ისინი მშვიდობის მტრეოდნს!..

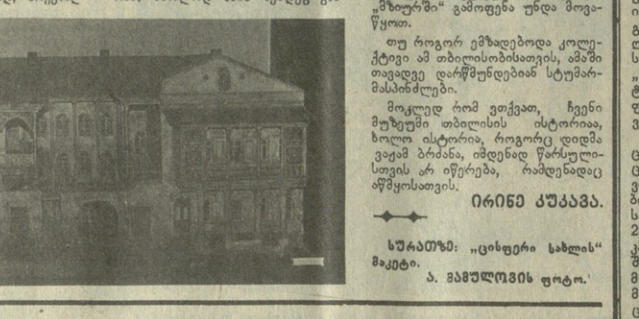

კავშირი გუღთა შორის

„პიონერფილმი“ მასპინძლობს „ვოფას“

„ვოფა“ — ავსტრიის ნორჩ კინომოყვარულთა კლუბი პირველად არ სტუმრობს საქართველოს. თბილისს ბ. ძნელაძის სახელობის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის სტუდია „პიონერფილმსა“ და ამ კლუბს შორის მეგობრობას უკვე საკმაოდ მყარი ტრადიცია აქვს. ალბათ ამიტომაც იყო, რომ თბილისის კინოსახლში ახლახან გამართული შეხვედრისას ასე შინაურულად გრძნობდნენ თავს ავსტრიელი ყმაწვილები.

— თქვენს დედაქალაქში უკვე მესამედ ჩამოვდივართ, — გვითხრა „ვოფას“ ხელმძღვანელმა პერმინ ბლაშკმ, — ყოველთვის მეგობრული სიმპა და გულისხმიერება გვხვდება აქ. იმედი მაქვს, რომ ჩვენი კინტაკტები კიდევ უფრო გაღრმავდეს ავსტრიასა და საქართველოს შორის კავშირს და ნაყოფიერ გრძნობდნენ თავს ავსტრიელი ყმაწვილები.

— თქვენს დედაქალაქში ბესის მესამედ ჩამოვდივართ, — გვითხრა „ვოფას“ ხელმძღვანელმა პერმინ ბლაშკმ, — ყოველთვის მეგობრული სიმპა და გულისხმიერება გვხვდება აქ. იმედი მაქვს, რომ ჩვენი კონტაკტები კიდევ უფრო გაღრმავდეს ავსტრიასა და საქართველოს შორის კავშირს და მეგობრულ დამოკიდებულებას. გვინდა მადლობა გადავუხადოთ თბილისის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის დირექტორს გიორგი ფალამბერიძეს, „პიონერფილმის“ ხელმძღვანელს გრიგოლ ჩიგოგიძეს, ბავშვებს და საერთოდ ყველას, ვინც აქ, ამ დარბაზში სიმპა და სიყვარული შემოგვდო.

ბესიდ მესამე სართული, სადაც ამ რამდენიმე თვის წინ გიიხსნა ახალი უჩვეულო გამოფენა ჩვენი საუკუნის დამდეგს შექმნილი მაკეტებისა: მეტეხის ციხე, ბანაისა სახლი, მუხრან-ბატონის სასახლე; ყაზის ფსმენელები, სამიკიტნო, რომელსაც სასაკილო სახელი („სამ პრიშლო“) ჰქვია; ჩაიხანა — მთელი თავისი ატრიბუტებით; სამოვარი, მუსიკალური ინსტრუმენტების სახელოსნო, „ეისფერი სახლი“... რა მონდომებით, რა ნატიფი გემოვნებით უმუშავიათ იმდროინდელ მხატვარ-მოდელისტებს — მანსვეტაშვილ, ვარძელაშვილ, ნანაბოლაა და სხვებს, ღაბს, მთელი ძველი თბილისი გაუეოცხლებიათ!... რამდენი რამ უკვე პირწმინდად აღგვილია პირისაგან მიწისა და მხოლოდ ნოსტალგიას იწვევს, აი, პატარა რიყე, მეტარავი ფსმენელებითა და მეთეგზეთა ბნენებით... თითქოს, სადაცაა, მებადურებიც გამოვლენ და მათი ცრიალუელიც მეუერდება ორთაოვკარებსა; ამ პატარა სადგალაქშიც მობრძანდება მდიდარი ბატონი, რომელსაც პაწია სარკე, სავარძელი და ხელსაწყოები ელოდება; თუკი სირაჩხანაში შეიხედავთ, პატარა ალუსაც ნახავთ, ტიკვესაც და კედელზე დაკიდებულ მინიატიურულ ხატებსაც, თითქოს, ოხშივარი ასდის პაწია თონეს და სადაცაა ვამტკიცულ შოთეს ამაყორიან აჭარლებული მეთონენი. და მერიის, ხმაურობს მინიატიურული ძველი თბილისი ათასგვარ ხმაზე, მხაბელს კი განცვიფრებია დარჩენია — „რა ხელმა შექმნა ეს ყოველივე?“.

ყველფერს ვერ ჩამოთვლი. მერედა, რამდენი საგულისხმო ექსპონატია აქ!..

ჯერ კიდევ 1909 წლის 23 დეკემბერს მიუღია ქალაქის გამგეობას გადაწყვეტილება თბილისის მუნიციპალური მუზეუმის დაარსების თაობაზე, რათა უფრო თვალსაჩინო გამხდარიყო თვითმმართველობის მოღვაწეობა მთელი 35 წლის მანძილზე. 1910 წელს მუზეუმისათვის ორი ოთახი გამოუყიათ ზუბალაშვილის სახლში და თვითმმართველობას პრესის საშუალებითაც მოუწოდებია ხალხისაგან — შემოწწირით ექსპონატები თუ სხვა სახის მასალები მუზეუმისათვის. .

საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ (1924 წ.) გახსნილა კიდევ მუზეუმი, რომელსაც თბილისის ადმსკომის მუზეუმი ეწოდა. 1929 წელს იგი თბილისის კომეფალურ მუზეუმად გადაკეთებულა, 1943 წელს კი საბოლოოდ დაზუსტებულა მისი სახელწოდება — თბილისის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმი, 1969 წელს მას ძველი თბილისის ტრუბადურის — ოსიეს გრიშაშვილის სახელი დაენთნოა. 1984 წელს მუზეუმმა ქარგასლის შენობაში გადაინაცვლა და ერგეულოოდ ყოფნა მრავალფეროვან, საინტერესო გამოფენები სხვადასხვა თემაზე.

სწორედ ამ მუზეუმს უანდერძა თავისი ქონება იური ზარეკაძემ. ამ ძვირფასეულობიდან ბეგრი რამ ჯერ კიდევ შეუფასებელია.

წლევანდელ ზაფხულს მუზეუმი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის არქეოლოგიური კვლევის ცენტრთან ერთად, არქეოლოგიურ კვლევა-ძიებას შეუდგა ეტაკელ მეორის მოედანზე ისტორიულ მეცნიერებათა კანდიდატის ო. ტყეშელაშვილის ხელმძღვანელობით. ექსპედიცია გიორგი XII სასახლითაც დაინტერესდა, გთხრების შედეგად გამოვლინდა სასახლის უძველესი სძირკველი, რომლის ქვეშოა სამარხ-აკლდამები აღმოჩნდა. ერთ-ერთი მთგანის გაღნსნისას მცირე ზომის სპილენძის ჯვარი, მოჭიქული და მოუჭიქავი კერამიკის ფრაგმენტები, სამშენებლო ლერამეკი და სპილენძის ლეკანდარი. 11 მონეტა იქნა მოძიებული. ერთი მონეტა დათარიღებულიცაა (1719-1720 წლები) და ვახტანგ მეექვსის ვაჟის — ბაქარის მიერაა მოჭრილი. ამას გარდა, ალმოჩენილია ოვნიათი რამ — ოქროს დუკატი — ვენეციის დოგის მიერ 1289-1311 წლებში მოჭიდილი. ნამავნი ადამტურებს, თუ როგორი ფართო ვაჭრობა იყო გაჩაღებული საქართველოში XIII საუკუნეში. ვინ იცის, კიდევ რამდენ საიდუმლოს ეუხდება ფარდა?!.. წინასწარი დასკვნების გამოტანა ნაადრევია, რადგან სამარხები გასახსნელია, ძეგლის დიდი ნაწილი კი — გასათრევია. სამარხთა უმრავლესობაში წყალი დგას, რომლის ამოსაშრობად დრუნაკები უნდა გაიჭრას. მხოლოდ ამის შემდეგ გახდება შესაძლებელი მათი პრეპარაციია და ფოტოფიქსაცია.

— კიდევ ორი წელი და ჩვენს მუზეუმს 80 წელი შეუსრულდება, — გვეუბნება მუზეუმის დირექტორი ოთარ ყეინაშვილი, — ამ თარიღს მივუძღვნით საგანგებო ექსპოზიციას „თბილისი უძველესი დროიდან 1930 წლამდე“.

კოლექტივი ახალგაზრდულია და მოხდენილები. ოღონდ ეგ არ, მეტი პროფესიონალი გვჭირდება. კვალიფიკაციის ამაღლების პრობლემა საყოველთაოა, მაგრამ იგი განსაკუთრებით მწვავედ იჩრქნება ჩვენს სფეროში. საამისოდ კი კონკრეტული და ქმედითი ღონისძიებები უნდა განხორციელდეს. ჩემი აზრით, სავსებით შესაძლებელია მეთაური მუზეუმის შექმნა, რომელიც ენერგიულად უზელმძღვანელებს მეთოდიკურ საქმეებს.

პრობლემები მრავლად გვაქვს. უპირველეს ყოვლისა, შესაკეთებელია ქარგასლის შენობა, გასაყვანია დრენაჟები. უნდა ბალიერდეს მუზეუმის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა და სათანადო ფუნდი სახსრებიც გამოიყოს ექსპოზიციისათვის. გვაკლია შტატები, არც ფონდსაცავი გვივარგა. აუცილებელია ექსპონატების რესტავრაცია.

ბევრი ჩანაფიქრი გვაქვს. წლის ბოლოსთვის სამეცნიერო სესიის გამართვას ვეპირებთ; მოსკოვში, ქართული კულტურის ცენტრ „მზიურში“ გამოფენა უნდა მოვაწყოთ.

თუ როგორ ემზადებოდა კოლექტივი ამ თბილისობისათვის, ამაში თავადვე დარწმუნდებიან სტუმარმასპინძლები.

მოკლედ რომ ვთქვათ, ჩვენი მუზეუმი თბილისის ისტორიაა, ხოლო ისტორია, როგორც დიდმა ვაჟამ ბრძანა, იმდენად წარსულისთვის არ იწერება, რამდენადაც აწმყოსთვის.

ირინე კუკავა.

სურათზე: „ცისფერი სახლის“ მაკეტი.

ა. ბაბულოვის ფოტო.

ორშაბათი, 31 ოქტომბერი

პირველი პროგრამა. 12.40— ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „გზა თეთრი კოშკებისაკენ“. 13.00 — „ნაშუადღევს“. 13.45 — ტელეკურსელთათვის, საშინაო დავალების ანალიზი მათემატიკაში. 14.15 — სამეცნიერო-პოპულარული ფილმი „მამისეული ტყე“. 14.30 — ეკონომიკის კურსი. 15.00 — XIX საკავშირო პარტკონფერენცია. გარდაქმნის რეალიზმი. „ოჩამჩირელი დეპუტატები“. 15.30 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 15.40 — მოსწავლეთათვის. რუსული ენა. 16.10 — „ჯადოსნური ეკრანი“. 16.25 — მოსწავლეთათვის. საქართველოს ისტორია. 16.55 — „თვალსაწიერი“. სატელევიზიო ჟურნალი უფროსკლასელებისათვის. 17.50 — „მეფლერბოდეს ოლონგ“... მ. კახიძის პოეზია. 18.30 — ფეხბურთი სხვა კავშირის პირველობაზე. თბილისის „დინამო“-ალმა-ათის „ქაირათი“, რეპორტაჟი ვ. ი. ლენინის სახელობის თბილისის „დინამოს“ სტადიონიდან. 20.15 — მოამბე. 20.50 — საერთაშორისო დღიური. 21.25 — სახალხო კონტროლის ეკრანი. 22.00 — „ერემია“. 22.40 — გარდაქმნის პროექტერი. 22.50 — „დრო, გარემო და ჩვენ“ (ტელევიზიის გამსვლელი რედაქცია იუგოსლავიაში). 23.35 — სატელევიზიო ფილმების პირველი საერთაშორისო ფესტივალის „ოქროს საწმისის“ ეკრანი. სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ცეკვა ინვალიდის სავარძელში“.

მეორე პროგრამა. 11.35 — ცენტრალური ტელევიზიის გაცვლითი ფონდიდან. სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმების პროგრამა. 18.20 — ფილმსპექტაკლი „ქარიშხლის წინ“. 20.15 — მოამბე. 20.50 — საკავშირო ლენინური კომკავშირის 70 წლისთავისათვის. მრავალსერიანი სატელევიზიო მხატვრული ფილმი „რევოლუციით შობილი“. პირველი სერია.

სამშაბათი, 1 ნოემბერი

პირველი პროგრამა. 16.15 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 16.25 — შეკვისნავლეთ ინგლისური ენა. 16.55 — განცხადებები. 17.00 — „ჩვენი სტუმრები“. 17.20— მოსწავლეთათვის — „ფანტაზია და მარჯვე ხელები“. 17.55 — სპორტული პროგრამა. 19.45 — მოამბე. 20.20 — „მთის აღორძინების შუქჩრდილები“. 21.50 — დედოფლის გვირგვინისათვის. 22.00 — „ვრემია“. 22.40 — გარდაქმნის პროექტორი. 22.50 — „ტელეეკრანზეა თ. აბულაძის ფილმები“. ქართული მხატვრული ფილმი „მონანიება“.

მეორე პროგრამა. 17.15 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ახალი სახლი“. 17.55 — მოსწავლეთათვის. საზოგადოებათმცოდნეობა. 18.25 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ეი, ასეთი სიტუაცია“. 18.55 — მასწავლებლის საათი. ქართული ლიტერატურა. 19.25 — მულტიპლიკაციური ფილმების პროგრამა. 19.45 — მოამბე. 20.20 — საკავშირო ლენინური კომკავშირის 70 წლისთავისათვის. მრავალსერიანი სატელევიზიო მხატვრული ფილმი „რევოლუციით შობილი“. II სერია.

ოთხშაბათი, 2 ნოემბერი

პირველი პროგრამა. 12.25— ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „15 წლის შემდეგ“. 13.00 — „ნაშუადღევს“. 13.45 — მათემატიკის ტელეკურსი. 14.15 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ამორჩევა“ (პირველი ჩვენება). 14.45 — მოსწავლეთათვის. საბჭოთა სახელმწიფოსა და სამართლის საფუძვლები. 15.15 — სამეცნიერო-პოპულარული ფილმი „ერთი სიყვარულის ისტორია“. 15.50 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 16.00 — შეკვისნავლეთ გერმანული ენა. 16.30 — საერთაშორისო დღიური (გამამეორებით). 17.05 — ცენტრალური ტელევიზიის გაცვლითი ფონდიდან — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ბრის კუთხე დედამინაზე“ (პირველი ჩვენება). 17.30 — კინოჟურნალი „ერალ ა შ ი“. 17.40 — „ჯადოსნური ეკრანი“. 17.55 — განეცხადებები. 18.00 — ხალხური შემოქმედება — „თვალსაწრისი“. 18.30 — ახალგაზრდობისათვის — სტუდენტთა საერთაშორისო სემინარი“. 19.10 — განვიხილავთ პროექტებს. 19.25 — მოამბე. 20.00 — კორაჩის თასი კაკათბურთში. თბილისის „დინამო“-საბერძნეთის „ოლიმპიკოსი“. 21.30 — „მშვენიერება და არქიტექტურა“. 22.00 — „ერემია“. 22.40 — გარდაქმნის პროექტორი. 22.50 — „კინო და მაყურებელი“. მხატვრული ფილმის „მონანიების“ განხილვა. 23.50 — კონცერტი.

მეორე პროგრამა. 17.35 — მოსწავლეთათვის. მათემატიკა. 18.05 — საკავშირო ლენინური კომკავშირის 70 წლისთავისათვის. მრავალსერიანი სატელევიზიო მხატვრული ფილმი „რევოლუციით შობილი“. III სერია. 19.25 — მოამბე. 20.00 — სატელევიზიო მრავალსერიანი მხატვრული ფილმი „რევოლუციით შობილი“. IV სერია.

საქართველოს ტელევიზიის მომავალი კვირის პროგრამა

ხუთშაბათი, 3 ნოემბერი

პირველი პროგრამა. 12.40 — ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ცხელი არდადეგები“. 13.00 — „ნაშუადღევს“. 13.45 — მოსწავლეთათვის. ბიოლოგია. 14.15— „ათლეტიზმი“. 14.45 — ახიტურიენტთათვის. ქიმია. 15.15 — სამეცნიერო-პოპულარული ფილმები „ყველა მოვალეა“ და „ეტერე დიდის ყურე“. 15.50 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 16.00 — ამიტურიენტთათვის. საშინაო დავალების ანალიზი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში. 16.30 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ყველა დროის და ხალხის ხელოვნება“. 17.00 — ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ბერმუდის კუნძულები“. 17.10 — მხატვრული ფილმი „ლურჯი რეკული“. 18.40 — მოსწავლეთათვის. კონცერტი. 19.05 — დიალოგი პოლიტიკურ თემაზე. 19.30 — XIX საკავშირო პარტკონფერენცია. გარდაქმნის რეალიზმი. „ავტოგრაფი“. 20.00 — მოამბე. 20.35 — წერილის დღე. 20.40 — ესპანური კულტურის დღეები საქართველოში. ესპანური კამერული მუსიკის კონცერტი. 21.10 — XIX საკავშირო პარტკონფერენცია. გარდაქმნის რეალიზმი — „სკოლა და გარდაქმნა“. 22.00 — „ვრემია“. 22.40 — გარდაქმნის პროექტორი. 22.50 — სპორტული პროგრამა.

მეორე პროგრამა 17.35 — მულტიპლიკაციური ფილმების პროგრამა. 18.00 — მასწავლებლის საათი. რუსული ენა. 18.30 — საკავშირო ლენინური კომკავშირის 70 წლისთავისათვის. მრავალსერიანი სატელევიზიო მხატვრული ფილმი „რევოლუციით შობილი“. V სერია. 20.00 — მოამბე. 20.35 — მხატვრული ფილმი „რევოლუციით შობილი“. VI სერია.

პარასკევი, 4 ნოემბერი

პირველი პროგრამა. 12.40 — ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „საუკუნე ყვავილებთან“. 13.00 — „ნაშუადღევს“. 13.45 — ფიზიკის ტელეკურსი. 14.15 — სამეცნიერო-პოპულარული ფილმი „ღრუბლებზედა ჯოჯოხეთი“. 14.45 — ქართული ენის ტელეკურსი. 15.15 — ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ახალი წახნაგი“. 15.45 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 15.55 შეკვისნავლოთ ფრანგული ენა. 16.25 — დიალოგი პოლიტიკურ თემაზე (გამამეორებით). 16.50 — მოსწავლეთათვის. სსრ კავშირის ისტორია. 17.20 — ხალხური შემოქმედება — „ფერის ზღვაკი“. 17.40 — „ჯადოსნური ეკრანი“. 17.55 — განცხადებები. 18.00 — დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 71 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო სხდომა. 19.30 — ფეხბურთი სსრ კავშირის პირველობაზე. თბილისის „დინამო“-მოსკოვის „ტორპედო“. 20.15 — მოამბე. 20.50 — „ხრუნვა“. 22.00 — „ვრემია“. 22.40 — გარდაქმნის პროექტორი. 22.50 — სატელევიზიო ფილმების პირველი საერთაშორისო ფესტივალი „ოქროს საწმისი“.

მეორე პროგრამა. 17.15 — საკავშირო ლენინური კომკავშირის 70 წლისთავისათვის. მრავალსერიანი სატელევიზიო მხატვრული ფილმი „რევოლუციით შობილი“. VII და VIII სერია. 20.15 — მოამბე. 20.50 — კონცერტი.

შაბათი, 5 ნოემბერი

პირველი პროგრამა. 7.30 — „120 წუთი“. 9.40 — მულტიპლიკაციური ფილმების პროგრამა. 10.20 — შეკვისნავლოთ ქართული ენა. 10.50 — სამეცნიერო-პოპულარული ფილმი. 11.20 — შეკვისნავლოთ რუსული ენა. 11.50 — მოსწავლეთა საშემოდგომო არდადეგების გამო. საყმაწვილო სატელევიზიო კინოდარბაზი. ქართული მხატვრული ფილმი „ბაადანას ლურჯა“. 13.00 — „ნაშუადღევს“. 13.15 — „ათლეტიზმი“. 14.15 — კინოჟურნალი. 14.25— ამბავი ნამდვილი ადამიანებისა — მხატვრული ფილმი „მოსამართლე ივანოვის პირადი საქმე“. 16.00 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 16.10 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „კრონშტადტი“. 16.30 — მოსწავლეთათვის. „ალა, დელიალ!“ 17.00 — მულტიპლიკაციური ფილმების პროგრამა. 17.25 — ხალხური შემოქმედება. „თუ კაცი გონიერია“ (სოფელი დოშაყე). 17.55 — დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 71 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო სხდომა და კონცერტი. ტრანსლაცია კრემლის ყრილობათა სასახლიდან. შესვენებისას — მოამბე. 21.30 — კალათბურთი სსრ კავშირის პირველობაზე. დონეცკის „შახტიორი“-თბილისის „დინამო“. 22.00 — „ვრემია“. 22.50 — დედოფლის გვირგვინისათვის. 23.05 — „თვალსაზრისი“. საღამოს საინფორმაციო - მუსიკალ უ რ ი პროგრამა.

მეორე პროგრამა. 17.55 — დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 71 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო სხდომა და კონცერტი. ტრანსლაცია კრემლის ყრილობათა სასახლიდან. შესვენებისას — მოამბე.

კვირა, 6 ნოემბერი

პირველი პროგრამა. 10.10 — „დილა მშვიდობისა!“ საკვირაო მუსიკალურ-გასართობი პროგრამა. 11.00 — XIX საკავშირო პარტკონფერენცია. გარდაქმნის რეალიზმი. „სამეფო ნერვი მექანიზმი. სიახლენი, პრობლემები“. 11.30 — კინოაფიშა. 12.00 — მოსწავლეთათვის. „ვარსკვლავების კონცერტი“. 12.40 — საკვირაო გამოფენა — „ჩვენი ეროვნული საგანძური“. 12.45 — „მირზაანი. ნიკო ფიროსმანი“. 13.20 — ხალხური შემოქმედება. „ფოლკლორული კონცერტი“. 14.45 — საკვირაო გამოფენა. — „ჩვენი ეროვნული საგანძური“. 14.50 — „ლენინური გვარდიის ჯარისკაცები“. პ. მელაძე. 15.05 — „ვესტნიკი“. 15.35 — მღერის ვოკალური ტრიო „თბილისი“. 16.10 — საკვირაო გამოფენა. „ჩვენი ეროვნული საგანძური“. 16.15 — სამხრეთის საზღვრის სადარაჯოზე. სატელევიზიო ჟურნალი საბჭოთა არმიის მეომრებისათვის. 17.00 — „გლობუსი“. 17.50 — ანსამბლ „ლილეს“ კონცერტი. 18.40 — „საერთაშორისო პანორამა“. 19.25 — ქართული დამწერლობა (IV გადაცემა). 20.00 — მოამბე. 20.35 — მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის სპექტაკლი „ილია ვარ!“ 22.00 — „ვრემია“. 22.40 — ხელოვნების ოსტატთა კონცერტი. 0.55 — საფეხბურთო მიმოხილვა.

შაბათი, 29 ოქტომბერი

თბილისი

პირველი პროგრამა 7.30 — „120 წუთი“. 9.40 — ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმები „ჩვენი თბილისელ ალაი“ და „თბილისური მელოდიები“. 10.25 — შეკვისნავლოთ ქართული ენა. 10.55 — მულტიპლიკაციური ფილმების ეკრანი. 11.20 — შეკვისნავლოთ რუსული ენა. 11.50 — ხელოვნების ოსტატთა კონცერტი. 12.30 — „ათლეტიზმი“. 12.55 — პოეზიის ხუთი წუთი. 13.00 — ქართული დოკუმენტური ფილმი „რევაზ ლაღიძე“. 13.20 — „თბილისელი აშუალი“. სურენ პაროიანი. 13.40 — პოეზიის ხუთი წუთი. 13.45 — ბალეტის მოყვარულთათვის. 14.45 — პოეზიის ხუთი წუთი. 14.50 — ლენინური კომკავშირის 70 წლისთავი (რამდენიმე ინტერვიუ საქართველოს კომკავშირის ისტორიის მუზეუმში). 16.00 — პოეზიის ხუთი წუთი. 16.05 — კინოს სიყვარულით. 17.00 — „სამხრეთის საზღვრების სადარაჯოზე“. სატელევიზიო ჟურნალი საბჭოთა არმიის მეომრებისათვის. 17.45 — ხელოვნების ლექტორიუმი. აღორძინების ხანა იტალიაში. III გადაცემა. 18.15 — მეგობრების მელოდიები. 18.55 — რეპორტაჟი კომკავშირის ვეტერანთა საკავშირო შეხვედრიდან. 19.10 — „ახალგაზრდობა“. სატელევიზიო პროგრამა. ეძღვნება კომკავშირის დაბადების დღეს. 20.00 — მოამბე. 20.35 — კონცერტი. 21.00 — საბჭოთა კავშირის სახალხო მხატვარი ელგუჯა ამაშუკელი. 22.00 — „ვრემია“. 23.00 — სპორტული პროგრამა. 1. დედოფლის გვირგვინისათვის. 2. „45 წუთი“. 3. საბჭოთა კავშირის პირველობა კალათბურთში. „ თბილისის დინამო“-კიევის „სტროიტელი“. (ვიდეოჩანაწერი).

მოსკოვი

პირველი პროგრამა. 7.30 — „120 წუთი“. 9.30 — დოკუმენტური ფილმი „ბოსფორი“ (თურქეთი). 10.00 — რატომ და რისთვის. გადაცემა ბავშვებისათვის. 10.30 — კონცერტი „სამარყანდფული სახეები“. 11.00 — „რუსეთის ახალგაზრდათა კომუნისტური კავშირის პირველი ყრილობა. 70 წლის შემდეგ“. 12.00 — ეისაუბროთ არსებითად. 13.30— სოციალიზმის ქვეყნებში. 14.00 — „ყველასა და თითოეულისათვის. 14.30 — ალტერნატივა. 38-ე კონფერენცია — სსრ კავშირში „მეცნიერთა პაგუოშის მოძრაობა“. 15.30 — ახალი ამბები. 15.40 — ხალხური შემოქმედება. ტელემიმოხილვა. 16.10 — მულტიპლიკაციური ფილმი. 16.20 — საერთაშორისო პროგრამა. 17.20—კომკავშირის 70 წლისთავი. ფილმი „შემეცველი მოქმედების იწყებს“. 18.55 — რეპორტაჟი კომკავშირის ვეტერანთა საკავშირო შეხვედრიდან. 19.10 — „ახალგაზრდობა“. სატელევიზიო პროგრამა. ეძღვნება კომკავშირის ტრის „სოვრემენნიკის“ ფილმსპექტაკლის „ეფელონის“ პრემიერა. ავტორი — დრამატურგი ბ. როშჩინი. დასასრული (21.30) — საბჭოური სიმღერის კონცერტი. 22.00 — „ვრემია“. 22.40 — გარდაქმნის პროექტორი. 22.50 — „სიმღერა-88“. 23.30 — დოკუმენტური ფილმი „სუბუნიკი“ გიწვევთ საქორწილო მოგზაურობაში“. 0.45 — ახალი ამბები.

მეორე პროგრამა 9.00 — დილის ვარჯიში. 9.15 — სტუდია წარმოგვიდგენს... „შემეცნების წახნაგები“ (კიევი). 10.05 — შენი ლენინური ბიბლიოთეკა. „ახალგაზრდობის კავშირთა ამოცანები“. 10.50 — ჯანმრთელობა. სამეცნიერო-პოპულარული ფილმები. 11.35 — ცხოველთა სამყაროში. 12.40 — დიალოგი კომპიუტერთან. ელექტრონულ-გამოთვლითი მანქანების ინტელექტუალიზაციის პრობლემები; ახალგაზრდობის „კომპიუტერული განათლება. 13.25 — ადამიანი. დედამიწა. სამყარო. 14.25 — ფილოსოფიური საუბრები. ადამიანი, მეცნიერება, საზოგადოება. 15.25 — სუბტიტრებიანი მხატვ რ უ ლ ი ფილმი „გადაცემის უფლების გარეშე“. 17.00 — სტუმრად ბერლინში. კ. პენდერეცკი. № 2 კონცერტი ჩელოსა და ორკესტრისათვის. 17.35 — დოკუმენტური ტელეფილმი „ბალადა მძღოლზე“ (ნოვოსიბირსკი). 18.15 — წვიმის მუსიკა. 18.55 — კინოპანორამა. 20.25 — რეკლამა. 20.30 და 23.00 — პ. ი. ჩაიკოვსკის სადირიჟორო რეპერტუარი. 21.45 — „ძილი ნებისა, პატარებო!“ — 22.00 — „ვრემია“. 22.40 — გარდაქმნის პროექტორი. 24.00 — ახალი ამბები.

ციხეში ეკრანზე

ორშაბათი, 31 ოქტომბერი

პირველი პროგრამა. 12.40— ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „გზა თეთრი კოშკებისაკენ“. 13.00 — „ნაშუადღევს“. 13.45 — ტელეკურსელთათვის, საშინაო დავალების ანალიზი მათემატიკაში. 14.15 — სამეცნიერო-პოპულარული ფილმი „მამისეული ტყე“. 14.30 — ეკონომიკის კურსი. 15.00 — XIX საკავშირო პარტკონფერენცია. გარდაქმნის რეალიზმი. „ოჩამჩირელი დეპუტატები“. 15.30 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 15.40 — მოსწავლეთათვის. რუსული ენა. 16.10 — „ჯადოსნური ეკრანი“. 16.25 — მოსწავლეთათვის. საქართველოს ისტორია. 16.55 — „თვალსაწიერი“. სატელევიზიო ჟურნალი უფროსკლასელებისათვის. 17.50 — „მეფლერბოდეს ოლონგ“... მ. კახიძის პოეზია. 18.30 — ფეხბურთი სხვა კავშირის პირველობაზე. თბილისის „დინამო“-ალმა-ათის „ქაირათი“, რეპორტაჟი ვ. ი. ლენინის სახელობის თბილისის „დინამოს“ სტადიონიდან. 20.15 — მოამბე. 20.50 — საერთაშორისო დღიური. 21.25 — სახალხო კონტროლის ეკრანი. 22.00 — „ერემია“. 22.40 — გარდაქმნის პროექტორი. 22.50 — „დრო, გარემო და ჩვენ“ (ტელევიზიის გამსვლელი რედაქცია იუგოსლავიაში). 23.35 — სატელევიზიო ფილმების პირველი საერთაშორისო ფესტივალის „ოქროს საწმისის“ ეკრანი. სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ცეკვა ინვალიდის სავარძელში“.

მეორე პროგრამა. 11.35 — ცენტრალური ტელევიზიის გაცვლითი ფონდიდან. სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმების პროგრამა. 18.20 — ფილმსპექტაკლი „ქარიშხლის წინ“. 20.15 — მოამბე. 20.50 — საკავშირო ლენინური კომკავშირის 70 წლისთავისათვის. მრავალსერიანი სატელევიზიო მხატვრული ფილმი „რევოლუციით შობილი“. პირველი სერია.

სამშაბათი, 1 ნოემბერი

პირველი პროგრამა. 16.15 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 16.25 — შეკვისნავლოთ ინგლისური ენა. 16.55 — განცხადებები. 17.00 — „ჩვენი სტუმრები“. 17.20— მოსწავლეთათვის — „ფანტაზია და მარჯვე ხელები“. 17.55 — სპორტული პროგრამა. 19.45 — მოამბე. 20.20 — საკავშირო ლენინური კომკავშირის 70 წლისთავისათვის. მრავალსერიანი სატელევიზიო მხატვრული ფილმი „რევოლუციით შობილი“. II სერია.

ოთხშაბათი, 2 ნოემბერი

პირველი პროგრამა. 12.25— ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „15 წლის შემდეგ“. 13.00 — „ნაშუადღევს“. 13.45 — მათემატიკის ტელეკურსი. 14.15 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ამორჩევა“ (პირველი ჩვენება). 14.45 — მოსწავლეთათვის. საბჭოთა სახელმწიფოსა და სამართლის საფუძვლები. 15.15 — სამეცნიერო-პოპულარული ფილმი „ერთი სიყვარულის ისტორია“. 15.50 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 16.00 — შეკვისნავლოთ გერმანული ენა. 16.30 — საერთაშორისო დღიური (გამამეორებით). 17.05 — ცენტრალური ტელევიზიის გაცვლითი ფონდიდან — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ბრის კუთხე დედამინაზე“ (პირველი ჩვენება). 17.30 — კინოჟურნალი „ერალ ა შ ი“. 17.40 — „ჯადოსნური ეკრანი“. 17.55 — განცხადებები. 18.00 — ხალხური შემოქმედება — „თვალსაწრისი“. 18.30 — ახალგაზრდობისათვის — სტუდენტთა საერთაშორისო სემინარი“. 19.10 — განვიხილავთ პროექტებს. 19.25 — მოამბე. 20.00 — კორაჩის თასი კაკათბურთში. თბილისის „დინამო“-საბერძნეთის „ოლიმპიკოსი“. 21.30 — „მშვენიერება და არქიტექტურა“. 22.00 — „ერემია“. 22.40 — გარდაქმნის პროექტორი. 22.50 — „კ